

Tilinpäätöksen toimintakertomus riskienhallinta 2024

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Tilikaudella 2024 on tunnistettu HVA-tasoisia riskejä, jotka ovat arvioitu ja luokiteltu hyvinvointialueella noudatettavan ISO 31000 standardin ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen aluevaltuuston hyväksymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden (25.10.2022 § 64) mukaisesti. Tunnistetut riskit ovat jaoteltu strategisiin, taloudellisiin, operatiivisiin ja vahinkoriskeihin.

Kuva alla: Tunnistetut HVA-tasoiset riskit 31.12.2024

Riskien määrä alueittain							
Riskialue							Yhteensä
2.1. Strategiset riskit	0	0	2	4	3	0	9
2.2. Taloudelliset riskit	0	0	1	1	2	0	4
2.3. Operatiiviset riskit	0	0	0	7	0	0	7
2.4. Vahinkoriskit	0	0	0	1	0	0	1
Yhteensä	0	0	3	13	5	0	21

Strategisina riskeinä hyvinvointialueen johtoryhmä on tunnistanut mm toimintaympäristön muutosten ja valtiontalouden tilanteen aiheuttamat ennakoimattomat muutokset hyvinvointialueiden lakisääteisiin vastuisiin sekä epärealistiset hyvinvointialueelle asetetut säästötavoitteet. Samaan asiaan liittyen on tunnistettu lainsäädännön ja sitovien viranomaisohjeiden tavoitteiden ja toisaalta taloudellisten säästötavoitteiden ristiriitainen ohjausvaikutus. Luokitukseltaan isoina riskeinä on tunnistettu palveluverkkosuunnitelman täytäntöönpanon epäonnistumiseen; tiedonvälitykseen ja sisäiseen tiedottamiseen sekä valmiussuunnitteluun liittyviä riskejä. Strategisena riskinä on tunnistettu väestörakenteen muutosten ennakoimiseen liittyvät riskit. Hyvinvointialueella asuvien ihmisten ikääntyminen, työssäkäyvien asukkaiden määrän väheneminen, lasten määrän väheneminen aiheuttaa muutospaineita hyvinvointialueen tuottamille palveluille, resurssoinnille ja kustannuksille. Jos muutosta ei pystytä ottamaan riittävällä tavalla ennakoivasti huomioon, aiheuttaa se tehottomuutta resurssien käytössä, tehokkuuden laskua ja kustannusten kasvua, koska käytettävissä olevia resursseja ei pystytä ohjaamaan sille toimialalle, jonka palvelutarve on

suurin. Tältä osin riskin hallinta edellyttää palveluiden kysyntäriskin arviointia ja muutosten ennakointia sekä resurssien käytön oikea-aikaista ohjausta.

Taloudelliset riskit liittyvät yleiseen kustannustason ja hyvinvointialueen ostopalveluiden kustannusten nousuun, toimintaympäristön ja sidosryhmien ennakoimattomiin muutoksiin sekä valtion taloudellisen tilanteen heikkenemiseen ja siitä aiheutuviin lisäkustannussäästötavoitteiden asettamiseen hyvinvointialueelle. Rahoituksessa korkoriskejä on hallittu mm jakamalla luotot vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiksi.

Hyvinvointialueella on ollut yksi riita-asiaa koskeva vireille tullut oikeudenkäynti vuoden 2024 aikana, missä asiassa tuomioistuimen ratkaisu saataneen vuoden 2026 aikana.

Operatiivisia riskejä Henkilöstön riittävyys ja erityisesti saatavuus on vuoden 2024 aikana merkittävästi kohentunut (7%) vuoteen 2023 verrattuna. Hyvinvointialueen järjestämisvastuun näkökulmasta henkilöstön saatavuuteen liittynyt riski on pienentynyt. Henkilöstön riittävyys tai saatavuus lakisääteisten velvoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen on riskissä vaarantua ainoastaan tietyissä ammattinimikkeissä, tietyillä terveydenhuollon erikoisaloilla tai alueellisesti tietyissä yksiköissä. Henkilöstön riittävyys muodostuu henkilöstön määrän lisäksi vuokratyövoimasta ja ostopalveluista. Henkilöstön sairaspöissaolat, vaihtuvuus ja työn rasittavuuden kasvu ovat tunnistettuja operatiivisia HVA-tasoisia riskejä.

Lisäksi riskirekisteriin on kirjattu Assi-sairaalan luovutuksen ja käyttöönottamisen viivästykset sekä hoitojonojen purkamisen epäonnistuminen Valviran asettamiin määräaikoihin mennessä, mistä saattaa aiheutua taloudellisia sanktioita hyvinvointialueelle vuoden 2025 aikana. Lisäksi hoidon viivästyminen voi aiheuttaa asiakkaille terveyden ja toimintakyvyn heikkenemistä.

Vahinkoriskeinä on tunnistettu vanhan Ahveniston keskussairaalan rakennusten taloudellisteknisen käyttöiän päättymisen ja riskin toteutumisen aiheuttavat väistötilatarpeet. Vahinkoriskien toteutumisen varalta hyvinvointialueella on laaja vakuutusturva. Vakuutusturva kattaa mm henkilöstö-, omaisuus- ja toiminnan vastuuvakuutukset.

Yleisellä tasolla merkittävä riskien ja toiminnan kehittymiseen vaikuttava asia on merkittävän nopea muutosvauhti, jossa organisaatio elää. Toimiala ei ole koskaan ollut näin nopean muutosvauhdin kohteena. Useat samanaikaiset rakenne- ja toimintamuutokset ja niiden täytäntöönpano vaatii poikkeuksellista muutosjohtamista. Pääasiassa lainsäädännöstä tulevanopea muutos paine ei mahdollista riittävää vaikutusten seuranta muutoksen keskellä. Monet toimeenpantavat asiat joudutaan valmistelemaan poikkeuksellisen nopealla aikataululla, mikä ei välttämättä ole optimaalista riittävän hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi.